

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

**2026-YIL / IYUN/6-SON,
VI-QISM**

Google Scholar

ISSN

INTERNATIONAL
STANDARD
SERIAL
NUMBER
INTERNATIONAL CENTRE

ISSN: 2992-8982

<https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

*Elektron nashr. 2026-yil, iyun.
VI-qism*

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqov, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoirazimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldix'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Faxridinov Zafarjon Faxridin o'g'li, O'zb. Res. Bosh prokuraturasi HIJQKD boshqarma boshlig'i
Utayev Uktam Choriyevich, Anijon viloyati prokurorining o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zb. Res. Bosh prokuraturasi IJQK Departamentining Namangan viloyati boshqarmasi boshlig'i
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.
Abdulkarimova Dinara Rustamxonovna, bank-moliya akademiyasi professori, DSc., professor.
Ikramov Murod Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjavevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhridinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoira Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Fakhridinov Zafarjon Fakhridin ogli, Head of the DCEC under the Prosecutor General's Office of the Rep. of Uzb.
Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Prosecutor of Anijan Region
Ochilov Farkhod, Head of the Namangan Regional Department of the Department of Internal Affairs of Rep. of Uzb.
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyeva Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor.
Abdukarimova Dinara Rustamkhanovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Ikramov Murod Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Geografiya fanlari doktori, professori
Umirzoqov Ja'sur Artiqboy o'g'li, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent
Zebo Kuldasheva, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Raximovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridaxon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Doctor of Geographical Sciences, Professor
Umirzokov Jasur Artiqboy ugli, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor
Zebo Kuldasheva, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti,
O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi huzuridagi Iqtisodiy
jinoyatlarga qarshi kurashish departamenti

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va
taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi
336/3-sonli qarori bilan
ro'yxatdan o'tkazilgan.

MUNDARIJA

ISLOMIY BANK FAOLIYATI TO'G'RISIDAGI QONUNNI AMALIYOTGA TATBIQ ETISH: O'ZBEKISTONDA MOLIYAVIY INKLYUZIVLIKNING KONTSEPTUAL, METODOLOGIK VA INSTITUTIONAL ASOSLARI	12
Abdullayev Azamat Akbar o'g'li	
СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ СТРАТЕГИЧЕСКОГО УПРАВЛЕНЧЕСКОГО УЧЁТА В ОРГАНИЗАЦИЯХ РОЗНИЧНОЙ ТОРГОВЛИ НА ОСНОВЕ ОЦЕНКИ ОПЕРАТИВНОСТИ УПРАВЛЕНЧЕСКОГО ЦИКЛА	17
Джуманиязова Сабина Михайловна	
PAHTA TOZALASH USKUNALARI DETALLARINING XIZMAT MUDDATINI OSHIRISH UCHUN GETEROKOMPOZIT POLIMER MATERIALLAR TARKIBINI ISHLAB CHIQISH	22
Bakirov Lutfillo Yuldoshaliyevich	
O'ZBEKISTONDA ERKIN IQTISODIY ZONALAR FAOLIYATI: TAHLIL VA NATIJALAR.....	29
Ubaydullayev Muxammadjon Abdusamad o'g'li	
Akbarov Diyorbek Ashirali o'g'li	
TRANSFORMING CORPORATE GOVERNANCE TO MEET THE CHALLENGES OF MODERN BUSINESS MODELS.....	32
F. Djalilov	
O'ZBEKISTONDA QURILISH SOHASIDAGI TADBIRKORLIK SUBYEKTLARI RIVOJLANISH TENDENSIYALARI VA ULARNI BAHOLASH	41
Abdullayev Axror Jaxbarovich	
ЭКОНОМИКА ГОРОДСКОЙ МОБИЛЬНОСТИ: ПОТЕНЦИАЛ ЭЛЕКТРИФИКАЦИИ ОБЩЕСТВЕННОГО ТРАНСПОРТА В РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН	47
Махкамова Надира Саидмуратовна	
MINTAQA TUMANLARI O'RTASIDAGI INVESTITSIYA VA BANDLIK NOMUTANOSIBLIK LARI HAMDA ULARNI KAMAYTIRISH MEKANIZMLARI (BUXORO VILOYATI MISOLIDA)	55
Ergashev Sherali Erali o'g'li	

UDK: 332.14:330.322 MINTAQA TUMANLARI O'RTASIDAGI INVESTITSIYA VA BANDLIK NOMUTANOSIBLIK LARI HAMDA ULARNI KAMAYTIRISH MEKANIZMLARI (BUXORO VILOYATI MISOLIDA)

Ergashev Sherali Erali o'g'li
Buxoro davlat texnika universiteti mustaqil izlanuvchisi

Annotatsiya. Buxoro viloyatining G'ijduvon, Vobkent, Romitan va Qorako'l tumanlari o'rtasidagi investitsiya va bandlik ko'rsatkichlaridagi hududiy nomutanosibliklar hamda ularning konvergensiya tendensiyalari tahlil qilingan. Investitsiya samaradorligi koeffitsiyenti, bandlik samaradorligi modeli va davlat dasturlari ijrosi natijalari asosida tumanlar o'rtasidagi tabaqalanish omillari aniqlangan. Hududlararo tafovutlarni qisqartirish va investitsiya resurslaridan foydalanish samaradorligini oshirishga qaratilgan amaliy mexanizmlar taklif etilgan. Tadqiqot 2020–2024-yillar statistik ma'lumotlari asosida amalga oshirilgan.

Kalit so'zlar: investitsiya-bandlik nomutanosibligi, hududiy konvergensiya, investitsiya samaradorligi, ish o'rinlari, davlat dasturlari ijrosi, hududiy rivojlanish, Buxoro viloyati.

Аннотация. Проведён анализ территориальных диспропорций в сфере инвестиций и занятости между Гиждуванским, Вабкентским, Ромитанским и Каракульским районами Бухарской области, а также тенденций их конвергенции. На основе коэффициента инвестиционной эффективности, модели эффективности занятости и результатов реализации государственных программ выявлены факторы межрайонной дифференциации. Предложены практические механизмы, направленные на сокращение территориальных различий и повышение эффективности использования инвестиционных ресурсов. Исследование выполнено на основе статистических данных за 2020–2024 годы.

Ключевые слова: инвестиционно-занятостные диспропорции, региональная конвергенция, инвестиционная эффективность, занятость, создание рабочих мест, реализация государственных программ, территориальное развитие, Бухарская область.

Abstract. An analysis of investment and employment disparities among the Gijduvan, Vobkent, Romitan, and Karakul districts of the Bukhara region, together with their convergence trends. Using the investment-efficiency coefficient, the employment-effectiveness model, and the outcomes of state programme implementation, the factors driving inter-district differentiation were identified. Practical mechanisms aimed at reducing territorial disparities and improving the efficiency of investment resource utilization were proposed. The study is based on statistical data for 2020–2024.

Keywords: investment–employment disparity, regional convergence, investment efficiency, employment, job creation, state programme implementation, territorial development, Bukhara region.

KIRISH

Mintaqa ichidagi hududiy nomutanosiblik, ya'ni tumanlar o'rtasidagi iqtisodiy rivojlanish va bandlik darajasidagi farqlar barqaror rivojlanishga ta'sir etuvchi muhim omillardan biridir. Investitsiya oqimlari va yangi ish o'rinlari yaratilishidagi tafovutlar nafaqat iqtisodiy, balki ijtimoiy natijalarga ham olib keladi: ichki migratsiya jarayonlarini faollashtiradi hamda inson kapitalining hududlar bo'yicha notekis taqsimlanishiga ta'sir ko'rsatadi. Shu bois tumanlararo farqlarni miqdoriy jihatdan baholash va ularni kamaytirish mexanizmlarini ishlab chiqish dolzarb ahamiyat kasb etadi.

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 28-yanvardagi "2022 — 2026-yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to'g'risida"gi PF-60-son¹ Farmoni [1] hamda O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi Senati Kengashining "Buxoro viloyati hududlarini ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirish dasturlari ijrosini o'rganish natijalari to'g'risida"gi KQ-605-IV-son² qarorida [2] hududlarda investitsiya faolligini oshirish, yangi ish o'rinlari yaratish va davlat dasturlari ijrosini ta'minlash bo'yicha ustuvor vazifalar belgilangan. Mazkur maqolaning maqsadi to'rtta tuman misolida investitsiya-bandlik nomutanosibligi sabablarini aniqlash hamda ularni bartaraf etish yo'llarini ilmiy asoslashdan iborat.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Investitsiya samaradorligini baholash metodlari Umarov [4] tomonidan, investitsiya va iqtisodiy o'sish o'rtasidagi bog'liqlik Todaro [5] hamda Barro [6] tomonidan tadqiq etilgan. Hududiy mehnat bozori masalalari Saidov [7] va Xalqaro mehnat tashkiloti [8] tadqiqotlarida, mintaqaviy iqtisodiyotda investitsiya-bandlik aloqalari esa Granberg [9] tomonidan nazariy jihatdan asoslangan. Biroq tuman darajasida investitsiya samaradorligi va bandlik ko'rsatkichlarini o'zaro bog'liqlikda tahlil qilish hamda davlat dasturlari ijrosini miqdoriy baholash masalalari yetarli darajada o'rganilmagan.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Investitsiya samaradorligini baholashda quyidagi koeffitsiyentdan foydalanilgan:

$$E_{inv} = (\Delta Y / I) \times 100\% \quad (1)$$

bu yerda E_{inv} — investitsiya samaradorligi koeffitsiyentii; ΔY — YaHM o'sishi; I — jalb etilgan investitsiyalar. Koeffitsiyenti 1,0 dan yuqori bo'lsa, investitsiyalar samarali o'zini oqlagan hisoblanadi. Bandlik samaradorligi $E_{emp} = (N_{yangi} / N_{reja}) \times 100\%$ formulasi orqali, investitsiyalar va bandlik o'rtasidagi aloqa esa korrelyatsion tahlil yordamida baholangan.

TAHLIL VA NATIJALAR

Investitsiya samaradorligi. Investitsiya samaradorligi koeffitsiyentii barcha tumanlarda 2020–2024-yillarda barqaror o'sib bordi (1-jadval). 2020-yilda Vobkent (0,98) va Romitan (0,89) tumanlarida mazkur koeffitsiyenti 1,0 dan past bo'lib, investitsiyalarning YaHM o'sishiga ta'siri nisbatan past darajada namoyon bo'lgan. 2022-yildan boshlab esa barcha tumanlarda koeffitsiyenti 1,0 dan oshib, investitsiyalarning ijobiy samaradorligi kuzatildi. Tumanlar o'rtasidagi farq 2020-yildagi 1,26 martadan 2024-yilda 1,17 martagacha qisqargan bo'lib, bu konvergensiya tendensiyasini aks ettiradi (1-rasm).

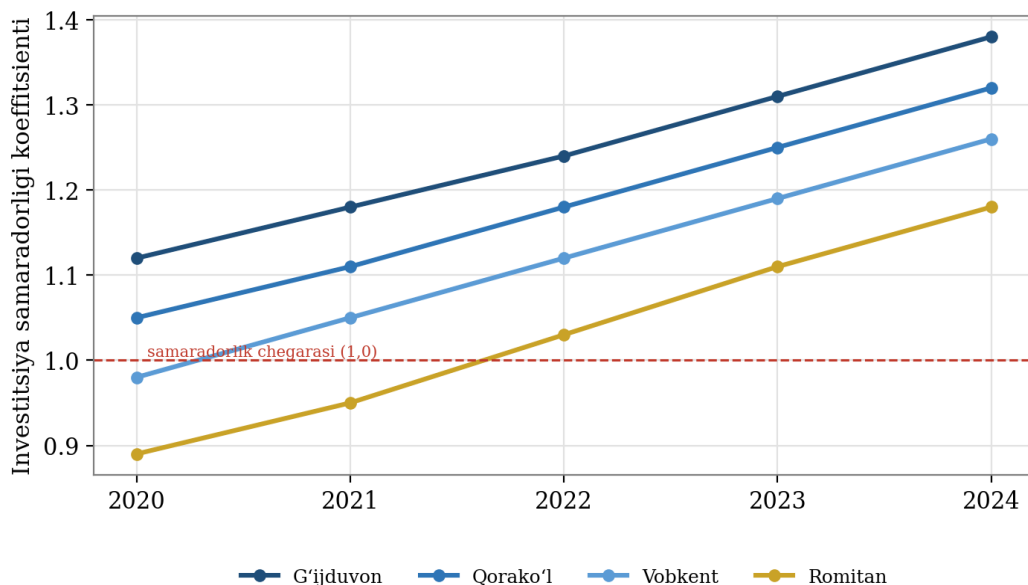
1-jadval
Tumanlar bo'yicha investitsiya samaradorligi koeffitsiyenti (2020–2024-yillar)³

Tuman	2020	2021	2022	2023	2024
G'ijduvon	1,12	1,18	1,24	1,31	1,38
Vobkent	0,98	1,05	1,12	1,19	1,26
Romitan	0,89	0,95	1,03	1,11	1,18
Qorako'l	1,05	1,11	1,18	1,25	1,32
Viloyat o'rtacha	1,01	1,07	1,14	1,22	1,29

1 O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 28-yanvardagi "2022 — 2026-yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to'g'risida"gi PF-60-son Farmoni: <https://lex.uz/ru/docs/-5841063>

2 O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi Senati Kengashining "Buxoro viloyati hududlarini ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirish dasturlari ijrosini o'rganish natijalari to'g'risida"gi KQ-605-IV-son qarori: <https://www.lex.uz/docs/-6661428>

3 Manba: muallif hisob-kitoblari.

1-rasm. Tumanlar bo'yicha investitsiya samaradorligi koeffitsiyentining dinamikasi (2020–2024-yillar)⁴

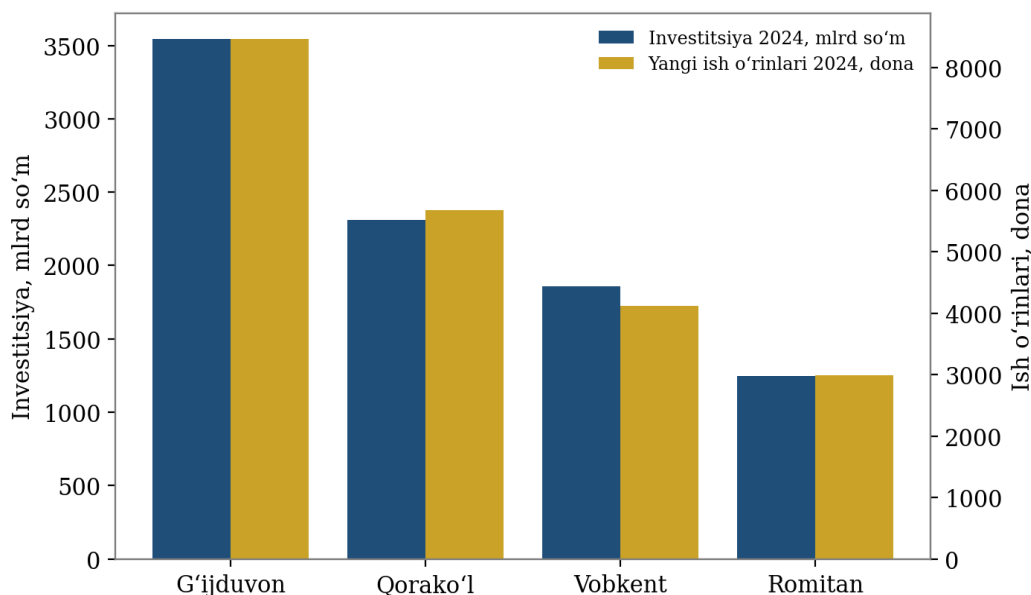
Tumanlarning asosiy ko'rsatkichlari. Mutlaq ko'rsatkichlar bo'yicha G'ijduvon tumani yetakchilik mavqei saqlab qolgan. Jumladan, 2024-yilda investitsiyalar hajmi 3 542 mlrd so'mni, yangi ish o'rinlari soni 8 456 tani tashkil etgan, ishsizlik darajasi esa 5,8 foizni tashkil qilgan (2-jadval). Nisbiy o'sish sur'atlari bo'yicha Vobkent tumani investitsiyalar hajmida (4,50 marta), Romitan tumani esa ishsizlik darajasining pasayishida (–6,1 foiz band) yuqori natijalarni qayd etgan. Bitta ish o'rni yaratish uchun zarur bo'lgan investitsiya hajmi G'ijduvonda 419 mln so'mni, Romitanda esa 417 mln so'mni tashkil etgan (2-rasm).

2-jadval
Tumanlar bo'yicha asosiy ko'rsatkichlar dinamikasi (2020–2024-yillar)⁵

Tuman	Ko'rsatkich	2020	2021	2022	2023	2024	O'sish
G'ijduvon	Investitsiyalar, mlrd so'm	856	1 246	1 478	2 157	3 542	4,14x
	Ish o'rinlari	3 245	4 567	5 123	6 789	8 456	2,61x
	Ishsizlik, %	11,2	10,4	9,1	7,2	5,8	–5,4
Vobkent	Investitsiyalar, mlrd so'm	412	688	745	1 089	1 857	4,50x
	Ish o'rinlari	1 856	2 345	2 678	3 456	4 123	2,22x
	Ishsizlik, %	12,8	11,6	10,2	8,5	6,9	–5,9
Romitan	Investitsiyalar, mlrd so'm	299	456	524	789	1 246	4,17x
	Ish o'rinlari	1 234	1 567	1 823	2 345	2 987	2,42x
	Ishsizlik, %	13,4	12,1	10,8	8,9	7,3	–6,1
Qorako'l	Investitsiyalar, mlrd so'm	535	812	957	1 424	2 312	4,32x
	Ish o'rinlari	2 456	3 234	3 789	4 567	5 678	2,31x
	Ishsizlik, %	11,8	10,9	9,5	7,8	6,2	–5,6

⁴ Muallif ishlanmasi

⁵ Manba: Buxoro viloyati statistika boshqarmasi ma'lumotlari asosida muallif tomonidan tuzilgan.

2-rasm. Tumanlar bo'yicha investitsiya hajmi va yangi ish o'rinlari (2024-yil)

Davlat dasturlari ijrosi. Oliy Majlis Senatining KQ-605-IV-son qarori asosida o'tkazilgan baholash natijalari dasturlar ijrosi bo'yicha mavjud imkoniyatlarni yanada kengaytirish zarurligini ko'rsatdi (3-jadval). Mehnatni rasmiylashtirish darajasi barcha tumanlarda 35 foizdan past bo'lib, umumiy baholash natijalari bo'yicha Vobkent tumanida 2,4 ball, Qorako'l tumanida esa 3,4 ball qayd etilgan. Vobkent tumanida bandlik rejasi 31,1 foiz darajasida bajarilgan bo'lib, bu yo'nalishda qo'shimcha tashkiliy va boshqaruv choralarini kuchaytirish imkoniyatlari mavjudligini ko'rsatadi.

3-jadval
Tumanlar bo'yicha dasturlar bajarilishi holati (2023-yil)⁶

Tuman	Mehnat rasmiylashtirilishi, %	Bandlik rejasi, %	Investitsiya ijrosi, %	Baho (ball)
G'ijduvon	10,7	68,5	72,3	3,2
Vobkent	19,8	31,1	45,6	2,4
Romitan	26,1	56,5	58,9	2,8
Qorako'l	34,5	65,8	71,2	3,4

Investitsiyalar va yangi ish o'rinlari yaratilishi o'rtasidagi korrelyatsion bog'liqlik barcha tumanlarda yuqori darajada ekanligi aniqlandi (G'ijduvon — $r = 0,987$; Vobkent — $r = 0,978$; Romitan — $r = 0,965$; Qorako'l — $r = 0,982$). Mazkur natijalar investitsiya hajmining ortishi bandlikni ta'minlashning muhim omillaridan biri ekanligini tasdiqlaydi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Tahlil natijalari quyidagi xulosalarni shakllantirish imkonini berdi. Birinchidan, investitsiya samaradorligi barcha tumanlarda oshgan bo'lsa-da, ular o'rtasida 1,17 martalik farq saqlanib qolmoqda (G'ijduvon — 1,38; Romitan — 1,18). Ikkinchidan, yangi ish o'rinlari yaratilishi ishsizlik darajasini o'rtacha 5,8 foiz punktga kamaytirdi. Uchinchidan, davlat dasturlari ijrosi bo'yicha mavjud natijalar boshqaruv mexanizmlarini yanada takomillashtirish zarurligini ko'rsatadi. Shu bilan birga, tumanlararo farqning qisqarishi konvergensiya jarayonining boshlanganini ko'rsatadi.

Tavsiyalar: birinchidan, Romitan va Vobkent tumanlarida soliq imtiyozlari, infratuzilma va sanoat klasterlari orqali investitsiya muhitini yaxshilash; ikkinchidan, G'ijduvon tumanining ilg'or tajribasini boshqa tumanlarga

6 Manba: Oliy Majlis Senati qarori (KQ-605-IV-son) asosida muallif tomonidan tuzilgan.

tatbiq etish; uchinchidan, mehnatni rasmiylashtirish darajasini oshirish maqsadida ma'muriy to'siqlarni qisqartirish; to'rtinchidan, investitsiya loyihalarida bandlik rejalari ijrosini monitoring qilish tizimini joriy etish; beshinchidan, har bir tumanning salohiyatiga mos maqsadli investitsiya dasturlarini ishlab chiqish.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 28-yanvardagi "2022 — 2026-yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to'g'risida"gi PF-60-son Farmoni: <https://lex.uz/ru/docs/-5841063>
2. O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi Senatining 2023-yil 31-oktabrdagi "Buxoro viloyati hududlarini ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirish dasturlari ijrosini o'rganish natijalari to'g'risida"gi KQ-605-IV-son qarori: <https://www.lex.uz/docs/-6661428>
3. Buxoro viloyati statistika boshqarmasi ma'lumotlari (2020–2024-yillar).
4. Umarov B.I. *Investitsiya samaradorligini baholash metodlari*. – T.: Iqtisodiyot, 2022. – 248 b.
5. Todaro M.P. *Economic Development*. – Pearson, 2012. – 862 p.
6. Barro R.J. Economic Growth in a Cross Section of Countries // *QJE*. – 1991. – Vol. 106. – P. 407–443.
7. Саидов М.Х. Региональное развитие. – Т.: Фан, 2021. – 312 с.
8. ILO. *World Employment and Social Outlook*. – Geneva, 2023.
9. Гранберг А.Г. Основы региональной экономики. – М.: ГУ ВШЭ, 2003. – 495 с.
10. O'zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo'mitasi ma'lumotlari (2020–2024-yillar).

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz HAKIMOV

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Hasan MAQSUDOV

2026. № 6/6

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelmasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin. Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

EI.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>